

Datum
2020-10-23
Vår referens
Henrik Heyman
Ekonom
henrik.heyman@malmo.se

Tjänsteskrivelse

Intern kontroll - kommungemensam granskning avseende risk för röjande av sekretess STK-2020-1159

Sammanfattning

Som en del av det kommunövergripande arbetet med intern kontroll görs årligen s.k. kommungemensamma granskningar. Dessa granskningar avser processer som är gemensamma för de flesta förvaltningar och bolag.

I ärendet redogörs för granskning avseende risk för röjande av sekretess, som enligt stadskontorets anvisningar återrapporterats i samband med delårsrapport 2020.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Kommunstyrelsen uppmanar nämnderna att i relevanta delar och erforderlig omfattning bedriva fortsatt utvecklingsarbete för att minska risken för röjande av sekretess
2. Kommunstyrelsen inarbetar i kommande beslut avseende kommungemensamma granskningsområden för 2023 granskningar avseende röjande av sekretess motsvarande den granskning som återrapporterats i detta ärende

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 201102 Intern kontroll - kommungemensam granskning avseende risk för röjande av sekretess

Beslutsplanering

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2020-11-02

Kommunstyrelsen 2020-11-11

Beslutet skickas till

arbetsmarknads- och socialnämnden
fritidsnämnden
funktionsstödsnämnden
förskolenämnden
grundskolenämnden
gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
hälsa-, vård- och omsorgsnämnden

kulturnämnden
miljönämnden
revisorskollegiet
servicenämnden
stadsbyggnadsnämnden
tekniska nämnden

Ärendet

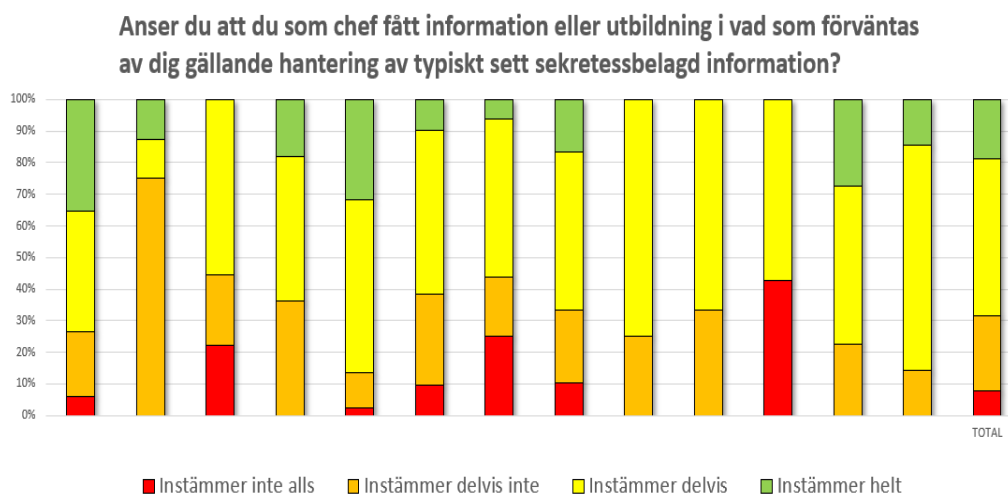
Som en del av det kommunövergripande arbetet med intern kontroll görs årligen s.k. kommun-gemensamma granskningar. Dessa granskningar avser processer som är gemensamma för flertalet nämnder och helägda bolag. Gemensamma anvisningar kring granskningsmetodik, omfattning, urval etc. används för att säkerställa en jämn kvalitet i resultatet av granskningarna och för att förenkla genomförandet. Nämnderna och bolagen bereds möjlighet till reflektioner och analys kring vad granskningarna visat. I många fall initierar nämnder och bolag åtgärder med anledning av granskningsresultatet i den egna verksamheten.

Kommunstyrelsen beslutade 11 september 2019 om tre kommungemensamma granskningar att genomföras under 2020. En av dessa avser risk för röjande av sekretess. Granskningen, som omfattar nämnderna, har återrapporterats i samband med delårsrapport 2020 enligt anvisningar från stadskontoret.

Hur gick det?

Granskningen visade att det finns risk för att sekretessbelagd information hanteras på ett felaktigt sätt, främst på grund av bristande kunskap om offentlighets- och sekretesslagen och dess tillämpning och avsaknaden av stöd och vägledning i tillräcklig omfattning.

En majoritet av de chefer som tillfrågades anser sig hantera sekretess i sitt dagliga arbete, samtidigt som de uppger att de fått otillräckligt med utbildning inom området. På samma gång visar svaren att det upplevs finnas en brist på fungerande rutiner om hanteringen utav sekretessbelagd information och vilka lagar och riktlinjer som gäller.

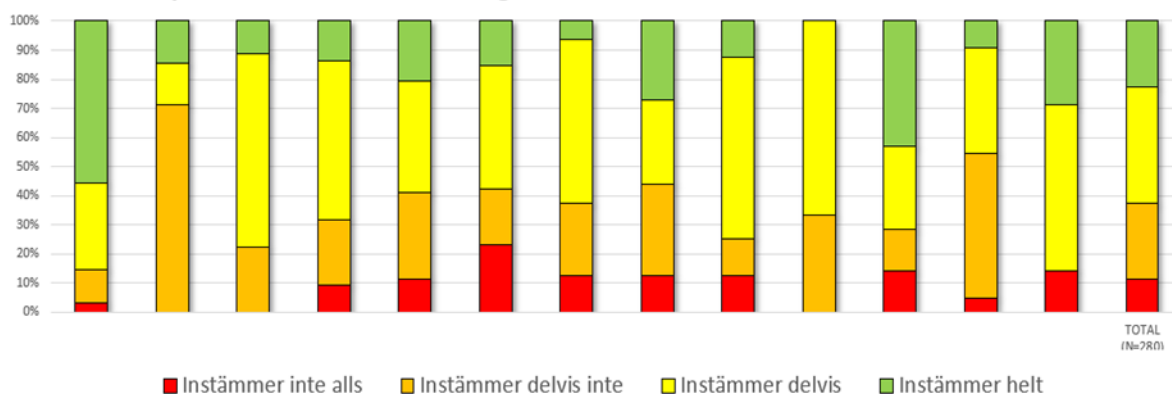

Figur 1 Anser du att du som chef fått information eller utbildning i vad som förväntas av dig gällande typiskt sett sekretessbelagd information? Varje stapel representerar en förvaltning. Stapeln längst till höger i respektive diagram redovisar medelvärden för den aktuella frågan.

På frågan

om chefen uppmuntrat sina medarbetare att genomföra utbildningar inom informationshantering svarade endast en fjärdedel ja på frågan. Just denna fråga följdes också upp 2015 i samband med en uppföljning av stadens informationssäkerhetsarbete. Resultatet då, visade att så många som 9 av 10 medarbetare inte genomfört den webbutbildning (DISA) som funnits tillgänglig på intranätet Komin sedan hösten 2012. Resultatet visade även att medarbetarna i stor utsträckning inte heller uppmuntrats av sin chef att genomföra utbildningen. Årets uppföljning visar en marginell förbättring.

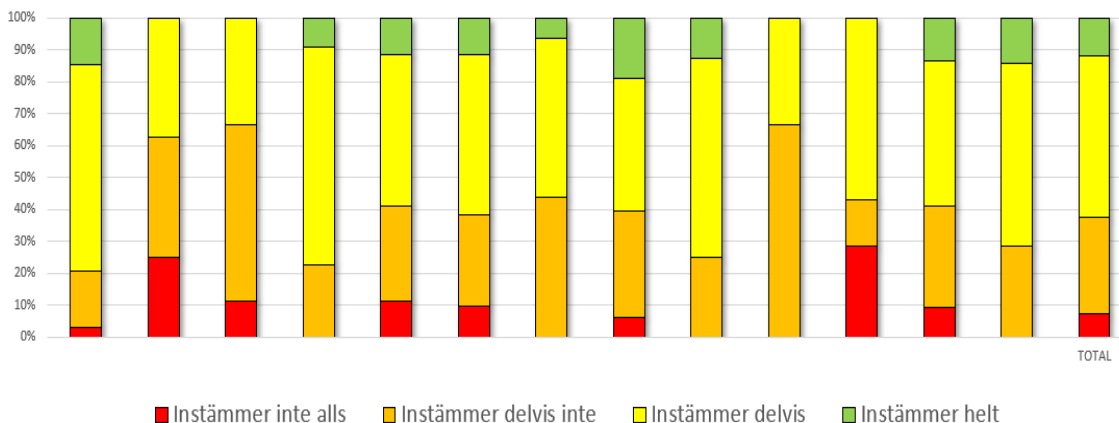
Har enhetens/avdelningens medarbetare uppmuntrats att genomföra de utbildningar inom informationshantering som erbjuds av Malmö stad centralt respektive inom din förvaltning?

Figur 2 Har enhetens/avdelningens medarbetare uppmuntrats att genomföra de utbildningar inom informationshantering som erbjuds av Malmö stad centralt respektive inom din förvaltning? Varje stapel representerar en förvaltning. Stapeln längst till höger i respektive diagram redovisar medelvärden för den aktuella frågan.

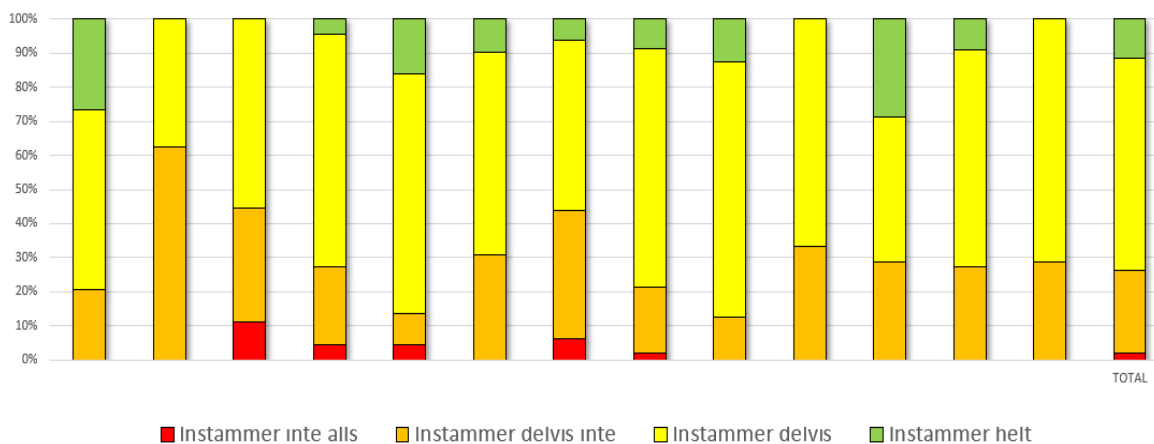
Granskningen visade också på en osäkerhet av hantering av sekretess i våra digitala miljöer såsom verksamhetssystem, G:-mappen och Office 365 med tillhörande tjänster. Vid frågan om respondenterna anser att det är "lätt att göra rätt" anger exempelvis bara 10 procent att så är fallet.

Upplever du att medarbetarna i den verksamhet du ansvarar för är trygga med hur typiskt sett sekretessbelagd information ska hanteras i Malmö stads digitala miljö?
Office 365s olika tjänster (Exempelvis OneDrive, Teams, Yammer, Forms med flera).

Figur 3 Upplever du att medarbetarna i den verksamhet du ansvarar för är trygga med hur typiskt sett sekretessbelagd information ska hanteras i Malmö stads digitala miljö? Varje stapel representerar en förvaltning. Stapeln längst till höger i respektive diagram redovisar medelvärdet för den aktuella frågan.

När det gäller hanteringen av typiskt sett sekretessbelagd information, anser du att det är lätt att göra rätt?

Figur 4 När det gäller hanteringen av typiskt sett sekretessbelagd information, anser du att det är lätt att göra rätt? Varje stapel representerar en förvaltning. Stapeln längst till höger i respektive diagram redovisar medelvärdet för den aktuella frågan.

Varför blev det så?

Flera nämnder uppger i sina sammanställningar att regelverket kring hantering av typiskt sett sekretessbelagd information i Malmö stad är både omfattande och komplext utifrån påverkande lagstiftning, interna riktlinjer och verksamheternas beskaffenhet.

Vidare nämns svårigheter i att utbilda medarbetare i vissa praktiska sekretessfrågor, såsom exempelvis säkra lagringsytor och hantering av sekretess via e-post eftersom det saknas tydlig vägledning och information i frågorna.

Av svaren framkommer att Malmö stad och dess förvaltningar inte gett chefer och medarbetare

rätt förutsättningar att göra rätt och det stöd som är rimligt att förvänta sig, vilket speglas i de av nämnderna redovisade åtgärdsförslagen.

Eftersom en stor del av kommunens information hanteras digitalt har det under flera år diskuterats behov av säkra gemensamma lagringsytor som kompletterar anpassade verksamhetssystem. Införandet av Office 365 var ett sätt att lösa detta behov, något som också tydligt framgick och framgår i stadskontorets informationsmaterial på Komin och ytan *Din digitala arbetsplats*. Införandet av Office 365 har medfört nya beteenden gällande delning av information hos stadens medarbetare och samtidigt väckt nya frågor kring hur och var informationen både kan och förväntas vara tillgänglig. Samtidigt händer det mycket inom rättsområdet och det kommer löpande ny rättspraxis kopplat till dataskyddslagstiftningen gällande behandling av personuppgifter samt sekretessfrågor i relation till Offentlighets- och sekretesslagen som staden behöver förhålla sig till.

Hur påverkar resultatet det fortsatta arbetet?

De flesta nämnderna har identifierat förbättringsområden och har föreslagit konkreta åtgärder inom ramen för nämndernas ansvar, såsom exempelvis:

- Obligatorisk utbildning för nyanställda gällande informationssäkerhet, hantering av allmänna handlingar och sekretess.
- Erbjudna cheferna tillräckligt med utbildning och information avseende hantering av sekretess.
- Informera om vilka expertfunktioner som finns och går att rådfråga både inom den egna förvaltningen och på stadskontoret.
- Översyn och uppdatering av förvaltningsspecifika anvisningar och rutiner med koppling till hantering av sekretessbelagd information.
- Tillse att aktuell information finns tillgänglig på intranätet och att förvaltningsspecifika rutiner och anvisningar (exempelvis arkivredovisningen) hålls uppdaterade och är kommunicerade inom förvaltningen.
- Genomföra inventering över vilken typ av information/uppgifter som hanteras inom förvaltningen. För att sedan klassificera informationen enligt befintlig klassificeringsmodell för att fastställa skydds- och kravnivå.
- Följa upp verksamhetens och medarbetarens medvetenhet kring lagstiftning, rutiner och lämpligheten att använda digitala kommunikationsverktyg.
- Systematiskt identifiera vilka verksamheter som hanterar sekretessbelagd och känslig information och tillse att dess medarbetare har tillräckligt med utbildning.

Följande åtgärder ser nämnderna bör hanteras av kommunstyrelsen:

- Behov av centralt ställningstagande gällande hanteringen av sekretess i kommungemensamma digitala lagringsytor/plattformar.
- Behov av samordnad och tydlig kommunikation gällande digital säkerhet och sekretess i digitala miljöer.
- Behov av förenklad och reviderad riktlinje för informationssäkerhet i Malmö stad.
- Behov av stadsövergripande utbildningsplattform och samordning gällande utbildningsutbudet gällande informationssäkerhet, personuppgiftshantering samt offentlighet och sekretess.
- Behov av gemensamma processer och riktlinjer för stadens digitala utveckling där digitalisering-, juridik-, IT- och informationssäkerhetsområdena tydligt samverkar.

Stadskontorets bedömning:

Stadskontoret delar den bild och de åtgärdsförslag nämnderna redovisat i sina sammanställningar. Gällande det åtgärder som nämnderna anser bör hanteras inom ramen för kommunstyrelsens ansvar gör stadskontoret följande bedömning:

- Det pågår ett arbete på stadskontoret gällande stadsövergripande ställningstagande avseende hantering av information i Office 365. Stadskontoret förstår att det finns behov av stöd och vägledning gällande övriga digitala lagringsytor/plattformar.
- Med syfte att samordna säkerhetsarbetet kopplat till Malmö stads digitala miljöer etablerades 2020 en samverkansgrupp *Forum för digital säkerhet* med deltagande från informationssäkerhet, juridik, IT och digitalisering. Det är denna grupp som i dagsläget arbetar med ett stadsövergripande ställningstagande avseende hantering av information i Office 365.
- Avseende behovet av förenklad och reviderad riktlinje för informationssäkerhet är det ett arbete som påbörjats, men som på grund av covid-19 behövde sättas på paus. Arbetet är återupptaget och sker i samverkan med förvaltningarna och beräknas vara klar för internremiss kvartal 2 eller 3 2021.
- Det finns ett initiativ för etablering av en stadsövergripande utbildningsplattform hos stadskontoret, där ambitionen är att ta höjd för gemensamma utbildningar.

Uppföljning

Med hänvisning till resultatet av årets granskning anser stadskontoret att en uppföljning med samma frågeställningar, som en gemensam granskning inom ramen för stadens arbete med intern kontroll, bör genomföras 2023.

Ansvariga

Heléne Norberg Direktör

Magdalena Bondeson Sektionschef

Andreas Norbrant Stadsdirektör